

שחזור שריהאוצר יורם אריי דור לביתו שכרמת אפעל, ראתה אביבה, אשתו, שפניו סמוקים מהרגיל. כוסיחה, שהגישה לו, כמעט נשמטה מידיו, וכמה טיפות ניתזו על מכנסיו. הילדים כבר ישנו בשעת הלילה המאוחרת הזאת, והשר נטל עימו את מכשיר הטלפון לחדרהשינה, ביחד עם כוסי

התה. לפני שחייג את המיספר הראשון, אמר לה: "הם לא מבינים שום דבר, המטומטמים האלה. מתחיל להימאס לי העסק הזה. עשינו כבר צעד מיספר אחד וצעד מיספר שניים — והם לא מסכימים לצעד מיספר שלוש. שהוא העיקר. אז מה יוצא? יוצא שאנחנו תלויים באוויר."

עכשיו, כשפרק צפת מזעמו, הוא התבונן בפניקסיהטלפונים שלו, וחייג את המיספר הראשון. אשתו שמעה אותו אומר באנגלית: "הלו... מה שלומך? סם בבית? כן. הייתי רוצה לדבר איתו. אני מקווה שאני לא מפריע... הלו, סם? זה לא עבר. אני צריך את העזרה שלכם... לא... אם לא יהיה לחץ רציני, לא תתקיים הפגישה בווינגטון ביום שישי עם שולץ... כן... אולי איגרת מרגן לשמיר... וצריך ללחוץ גם על ארנס... אולי בעיקר עליו... הוא רוצה לסלק אותי... כל הסיבות שחשבנו — פטריוטיות ומה לא... תודה רבה."

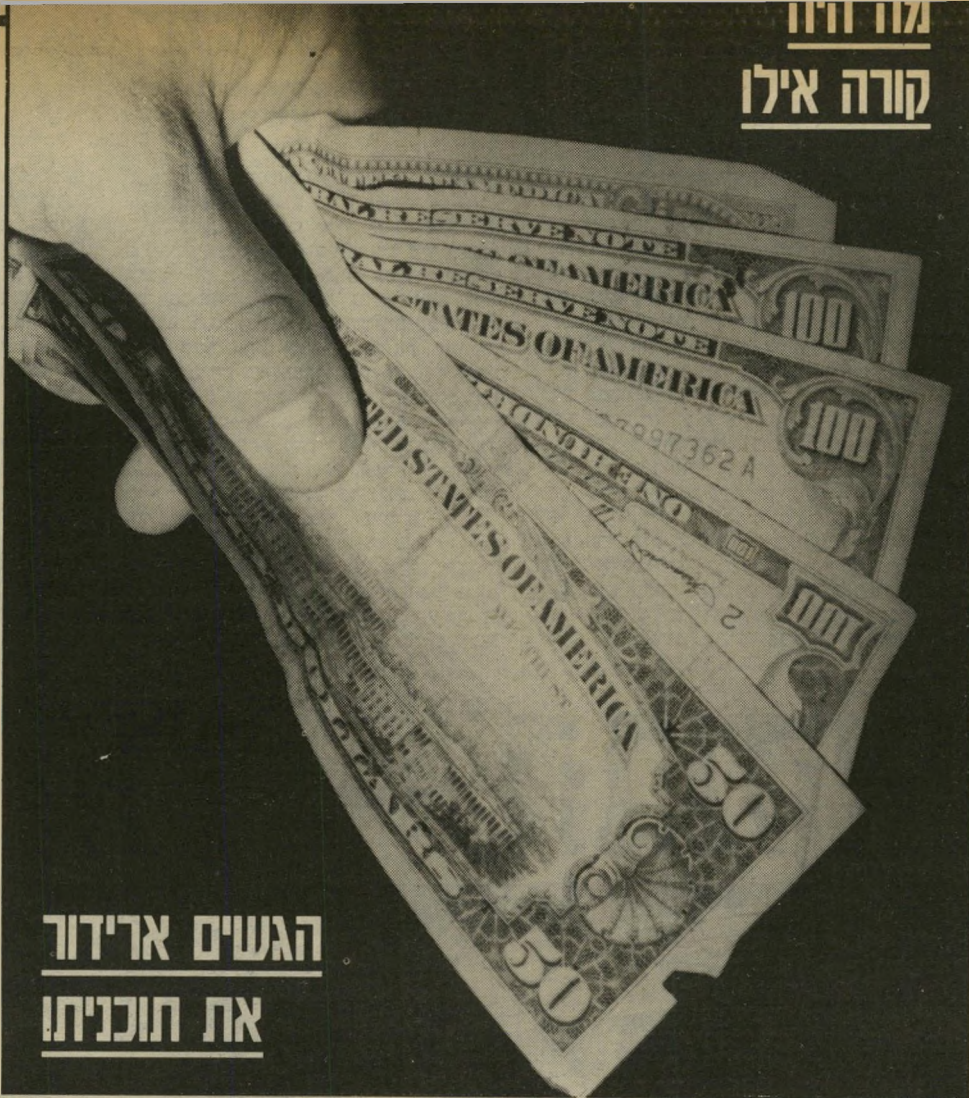
הטלפון השני היה אל יו"ר הנהלת בנק הפועלים, גבי גוית, שעזמו יש לשרהאוצר שפה משותפת. "אני צריך לחץ על משל ועל קיסר מצד חברת העובדים. תסביר לדני (רוזוליו), שאני מבטיח אישית שאתם לא תיפגעו. ייעשו כל ההסדרים... כן... לא... רצוי שדני ידבר עם קיסר, ולא אתה... הם כבר החליטו על שביטת אוהרה של שעתים? זה לא איכפת לי, אבל אני רוצה שתהיה רק שעה. זה יהיה המיבחן של דני. רק שעה... לא... המטומטמים לא הסכימו... הם מבינים כמה שקורה במשק, כמו שאתה ואני מבינים בגולף... לילה טוב, גבי."

לצורך קיומה של שיחת הטלפון השלישית, נזקק ארידור לעזרתה של אשתו. היא חייגה את מיספר הטלפון של מערכת הארץ, וביקשה את אחד מהכתבים הכלכליים. רק כאשר היתה בטוחה שהיא משוחחת עימו, היא הי עבירה את הטלפון לבעלה. הוא לא הזדהה. "אני רוצה ידיעה שלא תהיה בולטת במיוחד, אולי עמוד שניים, ויכול להיות גם במדור הכלכלה. תכתוב שאם תוכלו להסתובב, ידאגו מקורות באוצר לפרסם רשימה של 22 בנקאים שנפטרו בזמן מהמניית שלהם. וגם רשימה של 12 חברייכנסת ושלו" לומר לעורך שלך בביתחון, שהרשימה תהיה אצלך... מה שלומי? אל תצחק אותי... מה היה? אתה יודע שאני לא מדליף משיבות ממשלה."

הקץ לשוק השחור של לילינבלום והקץ להון השחור!

למחרת, כבר ידע ארידור שהוא על הסוס. יקיר פלסנר נכנס לחדרו של שריהאוצר, זורח ומחייך. "רפנקו אותם! היית צריך לראות את הפרופץ של הרבי משהמגדל (כאום)! הכל נראה עכשיו ריוק יותר!"

"רק אל תדבר ככה אל העיתונאים", אמר ארידור. הוא מיהר ליישביתידי ממשלה המיוחדת, שבה עמד ראשי הממשלה יצחק שמיר להקריא לשירים את תוכן מיברקו של הנשיא רגן. ארידור כבר שמע את נוסח המיברק בכונק מהשגריר האמריקאי סמואל לואיס. השגריר גם הבטיח לו לישוחח באותו ערב עם מוזל מפילגת העי בודה, חיים ברלב. בדרך ליישביתי הממשלה שמע ארידור בחדשות את הכרזתו של ישראל קיסר, שהוחלט לקצר את שביטת האוהרה למשך שנה כרי. "לשחרר את הלחץ" של ציבור העובדים. קיסר גם צוטט כמי שאמר,



הגשים ארידור את תוכניתו

היום שבו הומלך הדולר על

דולר

חזית מתואמת בין השרים ארנס ושרון, המתנגדים לתוכנית הדולריזציה, אבל התוכנית עברה. זו לא היתה הפתעה. המיברק של רגן היה מנוסח בלשון אולטימטיבית. רגן כתב לשמיר "ידידו", כי ארצות-הברית נתונה ב"קשיים כלכליים והיא לא תוכל להמ

אני רואה את זה בחומרה, שהבוקר קיבלתי טלפון מגנרל מחורבן מהפנט גון, שסיפר לי מה היה ביישביתי הממשלה אתמול: אני רוצה שתהיה חקירה, ויברקו מי מנסה לעוות את ההחלטות של ממשלת-ישראל!" מקצה השולחן נשמע פתאום קולו המיגנורים האחרים."

שציבור העובדים מוכן לכך ששכרו ישולם בדולרים, כתנאי שהשכר לא ייפגע. קיסר הוסיף ואמר שלמען תוכנית ההבראה של המשק, שהיא משימה לאומית, יהיו גם העובדים מוכנים לשאת בנטל, כמו כל המיגנורים האחרים."

לידתה של תוכנית

שיך את תוכנית הסיוע לישראל, אם לא ייעשו צעדים של ממש, כפי שדובר עליהם בשיתוח בין ידידים בווינגטון. בתוכנית מבט לחדשות שנמשכה באותו ערב שעה וחצי, הופיעו ראשי הממשלה ושרהאוצר. שמיר אמר שהמיבחן לעצמאותה של מדינה אינו בצבע השטרות של המטבע שלה, אלא בחוסנה הכלכלי. הוא הבטיח כי בתום תקופת מעבר, שבה יהיה הדולר

של אריאל שרון: "אני חושב ששר הביטחון צורק, מערכת-הביטחון לא יכולה לשאת בצעד כזה". "אהה", אמר הר"ר יוסף בורג בשקט, ולכן, לפי דעתך, צריך שריהביטחון להתפטר, נכון?" שרון לא השיב במילים. הוא דחף את כיסאו לאחור ויצא בהפגנת זעם מחדרהיישבות של הממשלה. רבע שעה מאוחר יותר נמסר במהירות החדשות שבישביתי-הממשלה נוצרה

בישביתי-הממשלה שמעו השרים בפעם הראשונה את שריהביטחון משה ארנס, כשהוא צועק. המחזה לא היה נעים. הוורידים ברקותיו של השר תפחו כמו העורקים ב" צווארו, וקצף לנבנב הופיע בוויית שפתיו הרקות, "אני מודיע לכם שמר ריזים אותנו לריצפה! לא נוכל להיות בלבנון יום אחד יותר ממה שאמרי קאים ייצו, ונצטרך להוציא אלפי קצינים לרחוב בגלל הקיצוץ בתקציב!"

המטבע החוקי, יחזור השקלים לשמש כמטבע חוקי, כאשר שערו של כל שקל יהיה שווה לשער הדולר, וזה יהיה שקל אחר, של מדינה אחרת! סיים שמיר את דבריו כששפמו הקטן רוטט בהתרגשות. ארידור הקריש את נאומו לצדרים המעשיים של התוכנית. הוא אמר כי במשך שלושת הימים הבאים יוכלו אזרחי ישראל להחליף את כל השקלים שברשותם בדולרים של ארצות-הברית, בשער של מאה שקלים לדולר. ארידור הבטיח שלא יהיה שום מחסור בדולרים. "יש היום במחזור עשרים ושלושה מיליארדי שקלים, אך הבנק הפרואלי של ארצות-הברית הסכים להעביר אלינו סכום של מאתיים רחמישים מיליוני דולרים, הרבה יותר מן הדרוש. זה יהיה הקץ לשוק השחור של לילינבלום, והקץ להון השחור של הספרים."

ארידור הודיע שיהיו קיצוצים ב" תקציב המדינה, בשיעור של שני מיליארדי דולרים. הסובסידיות יבוטלו לחלוטין תוך חודש. מבין העובדים ייפגעו רק "בעלי היכולת". ארידור הודיע כי על-פי החשבון שנערך באוצר, יהיה השכר הממוצע בישראל 450 דולר בחודש. כל המחירים — מלבד מחירי המוצרים המסובסדים — יוקפאו. הערך השיקלי יותאם לערך הדולרי. יהיו הגבלות תמורות על האשראי שיוכלו הבנקים לגייס בחו"ל, והריבית בישראל תותאם לשער הריבית הנהוג בארצות-הברית. על צעדים נוספים תבוא הודעה."

אחר-כך הופיע חיים פלטנר, הכתב הכלכלי, כשעל הלווה שמאחוריו מר פיעים שטרות של דולר, משטר של דולר אחר ועד לשטר של אלף דולר. הופיעו גם תצלומים מוגדלים של מטבעות בנות סנט-בנות חמישה סנט וכן הלאה. פלטנר אמר שהציבור יוכל להמשיך להשתמש בפניקסי ההמחאות שבזיו, עד שיונפקו פינקסים חדשים. מי שירשום המחאה, יהיה חייב למחוק את ציון השקלים, ולכתוב דולרים. פלטנר הסביר שאין צורך לכתוב את המילה כולה. אפשר רק לצייר את הסימן S.

חוכמה הצבעה לחברי הכנסת בגלל ההיבט המצפוני

תגובה המשמעוית ביותר היתה של ישראל קיסר, ממלא מקומו של מזכ"ל ההסתדרות. ירוחם משל עצמו יצא באותו בוקר לוועידה חשובה של איגודים מיקצועיים בי סיאול שבקוריאה הדרומית. ערב קודם לכן הוא נפגש עם ארידור לשיחה קצרה בוועידת המיפלגה הליברלית. קיסר הודיע כי תהיה שביטת "אוהרה" של שעה, כרי שהממשלה תדאג לכך שהתוכנית הכלכלית החדשה לא תפגע בעובדים, יותר משתפגע בשכבות אחרות. קיסר הודיע שההסתדרות תעמוד על כך שלא ייפגעו "ציבורים חלשים". קיסר השתתף גם בתוכנית מוקד מיוחדת, שנערכה אחרי מבט, ושבה הופיעו ראשי האירגונים הכלכליים. דני רוזוליו, שישב לצד קיסר וייצג את חברת-העובדים, הציע שכל משתתפי הדיון יצאו בקריאה משותפת לציבור להגות "אחריות לאומית". גאולה כהן הופיעה בתוכנית החדשות המסכמת, והודיעה שסיעתה תפרוש מהקואליציה בגלל ההחלטה "המבוזה". למחרת פורסם בהארץ כי ברשות מישררהאוצר יש רשימה של שלושה תעשיינים ושני אנשי-עסקים מתורמי התחיה, שמכרו לפני שבוע את כל המניות שבידיהם, ורכשו דולר רים. גאולה כהן פרשה מהקואליציה, אך הצביעה נגדה רק פעם אחת, כאשר הכנסת החליטה ברוב של 74 נגד 21 לאשר את תוכנית הדולריזציה. כל הסיעות העניקו לחבריהן חופש הצבעה בגלל "ההיבט המצפוני" של ההצבעה. למחרת פורסמו המחירים החדשים: חצי ליטר חלב מפוסטר — 20 סנט. 100